

Detoxikace Windows

Pády, nefunkčnost, hromady zbytečných souborů: Windows zřejmě nejsou v dobré kondici. Pomocí našich tipů a nástrojů je však vyléčíte – XP i Vistu.

Markus Mandau, Vratislav Klega, vratislav.klega@chip.cz

V tomto článku najdete

Úklid a zabezpečení Windows

Lepší surfování v IE7

Seřízení Visty

Vždy aktuální ovladače

XP a Vista na jednom PC

Na to, aby počítač „onemocněl“, často ani není třeba vir. Windows se někdy kontaminují sama od sebe – i když pravidelně záplatujete všechny programy, dbáte při surfování na bezpečnost a staráte se o systém. Problémem může být i paralelní instalace operačních systémů XP a Vista. Odstraňte ze svého systému jedy! Poradíme vám, jak na to, a přidáme i tipy, jak bezpečně surfovat.

Samotná detoxikace ale není všechno. Windows neustále otravují hláškami o zákazech a varovná okna vyskakují jako na běžícím pásu – tedy především ve Vistě. Poradíme vám, jak se otravných zpráv zbavíte a jak Windows přizpůsobíte svým představám.

Nesmíme opomenout ani to, jak Windows rozhazují po pevném disku množství nepotřebných souborů a spouští služby, o které nikdo nestojí a které nemají žádný užitek, jen brzdí provoz systému. I tyto problémy vám pomůžeme vyřešit.

Nakonec vám ukážeme, jak snadno je možné aktualizovat ovladače k hardwaru. Stačí jen pár kliknutí a práce je hotová.

Najdete na Chip DVD

Add/Remove Pro freeware ■ CCleaner freeware ■ DriveImage XML freeware ■ Driver Genius plná verze ■ EasyBCD freeware ■ Internet Explorer 5 Power Tweaks Web Accessory freeware ■ SetSafer freeware ■ VistaBootPRO freeware ■ XP Anti-Spy freeware ■ xpy freeware

ZABEZPEČENÍ WINDOWS

Systém bez much

Windows XP se postupem času stala bezpečným operačním systémem – především díky velké hromadě updatů od Microsoftu. Vista je z hlediska bezpečnosti vybavena již z výroby. Přesto mají oba operační systémy ještě velké množství problémů. Proto vám ukážeme, jak Windows nejen pořádně zabezpečit, ale také to, jak XP i Vistu učinit stabilnějšími.

Pracujte v XP i ve Vistě

Systémy: Windows XP, Vista

Budete-li přestupovat z XP na Vistu, doporučujeme vám používat nějakou chvíli ještě oba systémy. Brzy tak zjistíte, zda vám Vista skutečně vyhovuje, zda bezchybně fungují veškeré aplikace a zda výkon počítače postačuje na svižný běh Visty. Ale pozor: Je třeba dbát na dvě důležité věci, které by v případě omylu mohly znamenat i ztrátu dat.

Zaprvé: V žádném případě nepoužijte funkci z XP k rozdělení harddisku na partition. Vnitřní nástroj pro správu partition pod XP totiž může zcela zničit partition, kterou jste vytvořili ve Vistě. Ze strany Visty funguje vše bez problémů. Pro rozdělení disku tedy použijte buď bezproblémovou funkci ve Vistě, nebo externí program.

Zadruhé: Windows XP již během startu zruší všechny body obnovy Visty. Ve Vistě tedy není možné spoléhat se na funkci pro obnovu systému. Jediným řešením je pomocí vhodného nástroje provádět pravidelně zálohu celé partition a v případě potřeby ji obnovit zpět. Skvěle vám v tomto případě poslouží například freewareový

DriveImage XML, o kterém se více dočtete v článku na [132](#).

Existuje však i profesionální řešení, jak vyřešit bootování dvou operačních systémů. To naleznete na [49](#).

Kontrola integrity jádra

Systémy: Windows XP, Vista

Jsou-li Windows napadena škůdci, vykazují chyby při běhu nebo často padají. Nejprve je třeba škodnou odstranit a poté navíc zkontrolovat, zda jsou systémové soubory v pořádku.

Zkontrolovat integritu systémových souborů lze přímo z Windows. Zvolte *Start | Spustit*, napište *cmd* a klikněte na *OK*. Zadejte příkaz *sfc /scannow*. Spustí se nástroj, který zkontroluje integritu systémových souborů.

Tato funkce je i pod Vistou. Zde je však třeba spouštět příkazovou řádku s právy administrátora, jinak nebude možné kontrolu provést. Pod Vistou je možné u tohoto nástroje používat více parametrů, kromě *sfc /scannow* můžete použít třeba *sfc /verifyonly*, což je funkce, která zkontroluje integritu systémových souborů, ale nebude nic opravovat.

Pokud je jádro vašeho systému v pořádku a nástroj nenašel žádný problém, objeví se jen hláška „Program Ochrana prostředků systému Windows nenašel žádné narušení integrity“.

Hledání nepotřebných souborů

Systém: Windows XP

Za normálních okolností si Windows hlídají veškeré změny v podepsaných systémových souborech. Díky tomu je možné provést změny systémových souborů jen přes funkci obnovy systému. To je obzvláště důležité, neboť systémové soubory jsou hlavním cílem virů a červů. Pokud se někdo pokouší systémové soubory změnit, bijí Windows na poplach. Nepodepsané systémové soubory jsou však perfektním cílem pro útoky hackerů. Existuje ale řešení – jednoduše podepíšete všechny soubory, které mají Windows chránit.

Spustíte *Star | Spustit*, vepíšete *sigverif* a klikněte na *OK*. Spustí se průvodce. Klikněte na *Upřesnit*. Otevře se nové okno a v něm aktivujete položku *Vyhledat další soubory, které nejsou digitálně podepsané*. Zatrhněte položku *Včetně podsložek* a klikněte na *OK*. Vráťte se zpět do původního okna a zde klikněte na *tla- →*

Lepší surfování s IE7

✓ Anonymní surfování: Budete-li surfovat pomocí anonymizační CGI-Proxy jako IPhide (www.iphide.com), surfujete s jinou IP. Přesto vás může protější strana vypátrat pomocí nejrozličnějších Java a Flash skriptů v HTML kódu. Chcete-li surfovat skutečně anonymně, je třeba všechny tyto přívěsky odstranit. To provedete v menu *Nástroje | Spravovat doplňky*.

✓ Surfování bez skriptů: Java skripty jsou velkým bezpečnostním rizikem. Chcete-li surfovat bezpečně, zvolte *Nástroje | Možnosti internetu | Zabezpečení | Vlastní úroveň...* a zakažte skripty. Problém: Velké množství webových stránek nebude fungovat. Naštěstí je možné pro některé stránky Javu povolit. Microsoft k tomu nabízí nástroj, který i přes svůj název běží i v IE7 – Internet Explorer 5 Power Tweaks Web Accessory. Pomocí tohoto nástroje si snadno vytvoříte seznam bezpečných stránek.

✓ Surfování s nízkými právy: Pomocí nástroje SetSafer lze i pod XP surfovat s omezenými právy, tedy stejně tak bezpečně jako ve Vistě. K úspěšnému spuštění je třeba mít nainstalovaný .NET-Framework ve verzi 2.0. Instalaci programu naleznete na Chip DVD.

✓ Zametení stop: Na disku C: si vytvořte složku určenou pro data z internetového prohlížeče, například Tempweb. Poté otevřete Ovládací panely a Možnosti Internetu. V řádku Historie procházení klikněte na *Nastavení*. Otevře se nové okno, zde klikněte na *Přesunout složku*. Jako cíl zadejte vytvořenou složku, tedy C:\Tempweb.

Poté vytvořte v poznámkovém bloku nový dokument, který bude obsahovat následující kód:

```
@echo • off
del • /f /s /q • c: \temp
```

Soubor si uložte třeba na plochu. Nesmíte jej však uložit jako standardní TXT, ale s koncovkou BAT. Kdykoliv pak budete chtít zamést stopy po surfování, stačí na soubor dvojité kliknout. Spustí se výše napsaný příkaz, který během zlomku sekundy smaže veškeré informace, které jste po dobu surfování nasbíraly.

čítka *Spustit*. Tím se rozběhne proces vyhledávání souborů, který trvá několik minut. Systém pak bude hlídat jakékoliv změny v adresáři Windows, díky čemuž budete mít výborný přehled o všech systémových souborech.

Jiné použití tohoto nástroje: Můžete vyhledávat a mazat nepodepsané ovladače.

Vyřazení vyhledávání UPnP

Systém: Windows XP

Vyhledávací služba SSDP (Simple Service Discovery Protokoll) vytěžuje CPU a stává se možným bezpečnostním rizikem. S největší pravděpodobností ji však vůbec nepotřebujete. Služba totiž nedělá nic jiného, než že v síti vyhledává zařízení UPnP (Universal Plug and Play) – tato zařízení používá například Media Player k přehrávání streamovaného videa. Pokud však žádné takové zařízení nepoužíváte, můžete službu vypnout. Klikněte na *Start | Ovládací panely | Nástroje pro správu | Služby*, naleznete položku *Služba rozpoznávání pomocí protokolu SSDP*, klikněte na ni pravým tlačítkem myši, zvolte *Vlastnosti*, klikněte na *Zastavit* a v řádce *Typ spouštění* zvolte *Zakázáno*.

Deaktivace aktualizací

Systém: Windows XP

Ve své podstatě jsou automatické aktualizace naprosto skvělé: pravidelně hledají aktualizace pro systém a udržují jej aktuální, bez bezpečnostních mezer. Nevýhodou je, že tato služba je zdrojem bezpečnostního rizika – existují trojské koně, které využívají aktualizací službu pro stahování škodlivých nástrojů. Pikantní je na tom to, že protože se jedná o známou a důvěryhodnou službu, zůstá-

vá mimo zájem firewallu i antivirového programu, a odhalení problému je tedy opravdu velmi složité.

Pro uzavření této bezpečnostní mezery musíte BITS (Background Intelligent Transfer Service) vyřadit z provozu. Klikněte na *Start | Spustit*, napište *services.msc* a klikněte na *OK*. V nově otevřeném okně naleznete položku *Služba inteligentního přenosu na pozadí (BITS)*, klikněte na ni pravým tlačítkem myši a zvolte *Vlastnosti*. Klikněte na *Zastavit*. Pokud se služba znovu spustí, znamená to, že ji trojský kůň znovu aktivoval. V tom případě nastavte parametr *Typ spouštění* na *Zakázáno*.

Nevýhoda: Automatické aktualizace pochopitelně nebudou funkční. Aby byl systém aktuální, musíte službu vždy na krátkou chvíli zapnout – parametr *Typ spouštění* nastavte na *Ručně* a klikněte na *Spustit*. Druhým řešením je ruční stahování aktualizací přímo ze stránek <http://windowsupdate.microsoft.com>.

NÁS TIP 1: Microsoft vydává aktualizace vždy první středu v měsíci, službu tedy zapínajte v tento den.

NÁS TIP 2: Na Chip DVD v rubrice *Servis* pravidelně přinášíme poslední důležité aktualizace. Tento měsíc navíc na Chip DVD naleznete všechny service packy, a to jak pro Windows, tak pro Office.

Oprátka pro Defender

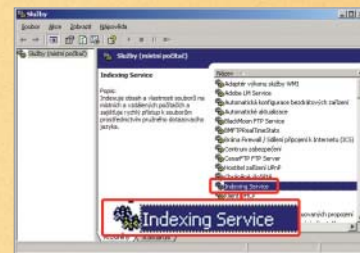
Systém: Windows Vista

Defender byl ve Vistě doplněn zcela novou funkcí *Phone-Home-Option*. Díky tomu se automaticky stává členem komunity *Windows SpyNet*. Pokud nechcete být členem komunity a nechcete, aby váš počítač odesílal Microsoftu různé informace, můžete to změnit. Spustíte *Defender*, klikněte na *Nástroje* a následně na *Komunita Microsoft SpyNet* a vyberte položku *V tuto chvíli se nechci připojit ke komunitě Microsoft SpyNet*.

Záloha registrů

Systém: Windows XP

Chystáte-li se provést velké změny v registrech, doporučujeme jejich zazálohování. Zvolte *Start | Spustit* a zadejte příkaz `regedit /e C:\ZalohaRegistru.reg`. Tím se vytvoří záloha současného stavu registru do souboru *ZalohaRegistru.reg* na disk C:.

PODHOUBÍ: Některé služby Windows slouží jako úrodná půda pro trojské koně.

Pro obnovu pak stačí soubor spustit a potvrdit obnovu kliknutím na *Ano*.

Zabezpečení systémových souborů

Systém: Windows XP

Známa rada: Zazálohujte si systémové soubory, dokud jsou Windows v plné kondici. Z instalačního CD s Windows XP spusťte instalaci nástroje *NTBACKUP.MSI*. Poté ve Windows zvolte *Start | Všechny programy | Příslušenství | Systémové nástroje | Zálohování*. Otevře se průvodce a v něm klikněte na nápis *rozšířeného režimu*. Otevře se nové okno. Klikněte v něm na ikonu vedle nápisu *Průvodce zálohováním*. Otevře se nový průvodce. V prvním kroku volíte, co všechno se má zálohovat. Vyberte *Zálohovat pouze data Stav systému* a klikněte na *Další*. V dalším kroku volíte místo, kam zálohu uložit – vyberte například externí disk nebo USB flash disk a klikněte na *Další* a *Dokončit*. Rozběhne se zálohovací proces, který vytvoří dokonalý otisk systému.

RELAXACE OD WINDOWS

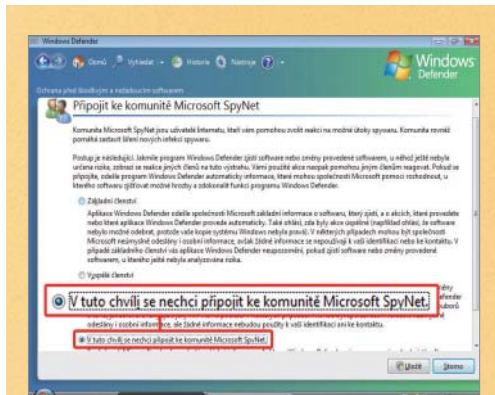
Deaktivace rušiček

Otravná Vista! Neustále vás bombarduje tunami hlášek, zda chcete povolit tohle či tamto. Stačí však změnit tři čtyři parametry a systém hned běží o poznání lépe (více na 47). Ale i XP s oblibou zobrazují velké množství hlášek v bublinách. Ukážeme vám, jak Windows utiší; v klidu pak budete moci relaxovat.

Zákaz restartování

Systémy: Windows XP, Vista

Stačí jen nahrát nové updaty a Windows XP již zase vyžadují restartování počítače. A jsou neodbytná! I když reset odložíte, za pár minut vyskakuje hláška znovu. Ať už pracujete, nebo hrajete hru, je toto okno skutečně otravné.

ŠPION VE VISTĚ: Pokud nedeaktivujete *SpyNet*, bude *Defender* odesílat informace z vašeho počítače.

Nemá cenu se zbytečně rozčilovat, lepší je zvolit *Start | Spustit* a do řádku napsat `net stop „Automatické aktualizace“`. Počítač dá s požadavky na restartování pokoj a při příštím spuštění budou automatické aktualizace opět funkční.

Ve Vistě není takto radikální postup nutný. Zde je možné hlášku o restartování odložit a můžete nastavit až čtyři hodiny, což je dostatečně dlouhá doba, do které stihnete počítač restartovat sami.

Bez chybových zpráv

Systém: Windows XP

Kdykoliv ve Windows XP spadne nějaká aplikace, systém doporučuje poslat chybové hlášení Microsoftu. To samozřejmě můžete zrušit, ale představuje to zbytečné klikání. Proto doporučujeme odesílání dat úplně zrušit.

Zvolte *Start | Ovládací panely | Systém | Upřesnit | Zaslání zpráv o chybách* a vyberte položku *Zakázat zaslání zpráv o chybách*. Rovněž deaktivujte zatržení u položky *Upozornit pouze v případě výskytu kritické chyby*.

Vypnutí informačních bublin

Systém: Windows XP

Windows XP ráda a často zobrazují informační bubliny, které nikoho nezajímají – například o nainstalovaném novém hardwaru. To se zobrazí celkem tři bubliny, které informují o tom, co se s novým hardwarem děje, přičemž žádnou z bublin vlastně vidět nepotřebujete. Chcete-li se otravných hlášení zbavit, musíte do registru.

Zvolte *Start | Spustit* a do řádku vepište `regedit`. Spustí se editor registrů. Nalezněte klíč `HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Advanced`. Do pravé části okna klikněte pravým tlačítkem myši a zvolte *Nový | Hodnota DWORD*. Pojmenujte ji `EnableBalloonTips` a její hodnotu nastavte na 0. Po znovuspuštění `explorer.exe` budou otravné bubliny minulostí.

Deaktivace bezpečnostních hlášení

Systémy: Windows XP, Vista

Každý, kdo není příznivcem bezpečnostních balíků, zná moc dobře hlášku „Počítač může být ohrožen“. Zobrazuje se vždy, když nastartujete počítač, přičemž sami

moc dobře víte, že antivirový štít máte nainstalovaný, nakonfigurovaný a funkční. Chcete-li se hlášky zbavit, dvojitě klikněte na zobrazenou bublinu, klikněte na *Doporučení* a zatrhněte, že používáte vlastní zabezpečení.

Ve Vistě je postup obdobný: po dvojitým kliknutím na hlášení se otevře Centrum zabezpečení systému Windows. V kritické sekci, označené červeným pruhem, klikněte na *Zobrazit možnosti, které jsou k dispozici*. Poté stačí zvolit *Nesledovat stav antivirového softwaru*.

Zabití zhroucené aplikace

Systémy: Windows XP, Vista

Když dostanete hlášení, že aplikace byla ukončena, je drama u konce. Někdy se však aplikace zasekne a není možné ji ukončit ani přes Správce úloh. Problém pak nastává, pokud aplikace využívá hardwarovou komponentu – například vypalovačku nebo zvukovou kartu – a ostatním nástrojům tak brání v přístupu.

Problémům se lze elegantně vyhnout, stačí nastavit, jak dlouho má systém čekat, než aplikaci ukončí, když přestane reagovat. →

Už nikdy stres: Základní konfigurace Visty

Vista by měla být bezpečným operačním systémem, ale cena za bezpečí je vysoká: nervy drásající potvrzování hlášek. Proto vám ukážeme, jak v novém systému pracovat skutečně pohodlně.

✓ Vyřazení User Account Control: UAC je důmyslná zabezpečovací funkce, kterou mohou ovládat jen administrátoři systému. UAC však svou přítomností obtěžuje i ostatní uživatele – neustále oznamuje, že k té či oné činnosti nemá uživatel dostatečná práva. Kupříkladu když instalujete větší množství programů, je lepší UAC dočasně vyřadit. Proto otevřete Ovládací panely, klikněte na *Uživatelské účty* a zvolte *Zapnout nebo vypnout nástroj Řízení uživatelských účtů*. Spustí se krátký průvodce, ve kterém lze funkci deaktivovat.

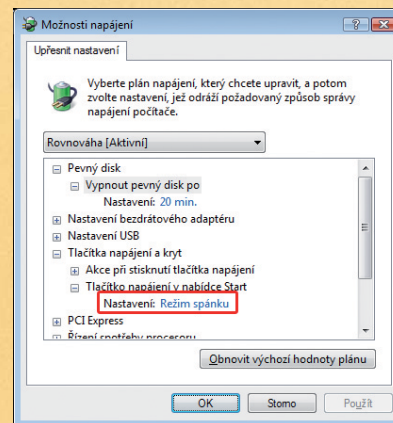
✓ Vypínání místo standby: Když v menu *Start* kliknete na tlačítko *Vypnout*, počítač se nevyprve, ale přepne se do režimu spánku, což je u domácích počítačů většinou nežádoucí. Pro změnu zadejte do řádku s napsáním `Zahájit hledání příkaz cmd` a potvrďte ho. Otevře se nové okno a v něm zadejte příkaz `powercfg.cpl, 1`. Zobrazí se okno s konfigurací možností napájení. Otevřete položku *Tlačítka napájení a kryt* a dále položku *Tlačítka napájení v nabídce Start*. V řádku *Nastavení* klikněte na *Režim spánku* a zvolte *Vypnout*.

✓ Nastavení bootovacího menu: Pokud přes XP nainstalujete ještě Vistu, nastaví se bootovací menu tak, že po 30 sekundách se automaticky spustí Vista. Pokud však chcete i nadále používat jako výchozí systém XP, můžete nastavení změnit. Ve Vistě otevřete Ovládací panely, Systém, vlevo klikněte na *Upřesnit nastavení systému* a v části *Spuštění a zotavení systému* klikněte na *Nastavení*. Otevře se nové okno, ve kterém v řádce *Výchozí operační systém* můžete nastavit vámi preferovaný systém. V tomto okně je možné změnit i dobu zobrazení systému – 30 sekund je přece jen zbytečně dlouhou.

✓ Konfigurace obnovení systému: Pro funkci *Obnovení systému* si Vista sama vyčleňuje místo – standardně 15 % z kapacity disku. Kolik místa má Vista skutečně používat, to můžete jednoduše nastavit. Opět spusťte `cmd`. Stisknutím [CTRL] + [SHIFT] + [ENTER] v příkazovém řádku získáte práva administrátora. Poté lze pomocí příkazu `vssadmin list shadowstorage` nechat zobrazit příslušné parametry.

Náš tip: Chcete-li, aby se data ukládala na disk C: a systém měl k dispozici maximálně 5 GB, použijte následující příkaz:

```
vssadmin • Resize • ShadowStorage  
/For=C: • /On=C: • /Maxsize=5GB
```


VYPNUTÍ: Vista v nabídce *Start* nabízí standardně jen tlačítko pro usnutí. Praktičtější je zaměnit jej za vypnutí.

Stačí spustit editor registrů (regedit), najít klíč HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop a změnit hodnotu klíče HungAppTimeout z 5000 na 3000 (hodnoty jsou v milisekundách) a hodnotu klíče WaitToKillAppTimeout z 20000 na 5000.

Dále zde založte nový klíč typu DWORD, pojmenujte jej LowLevelHooksTimeout a zadejte hodnotu 3000.

Rychlejší vypínání Windows

Systémy: Windows XP, Vista

Za normálních okolností trvá vypínání Windows kolem 20 sekund. Systém je však možné nastavit tak, aby aktivované služby ukončoval rychleji, než je obvyklé. Opět spusťte editor registru, nalez-

nete klíč HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control a změňte hodnotu klíče WaitToKillServiceTimeout na 8000. Dobu můžete sice zkrátit až na 2 sekundy, to však nedoporučujeme. Za tak krátkou dobu by se některé služby nemusely stihnout korektně ukončit. Pokud se tento klíč v daném umístění nenachází, klikněte do pravé části pravým tlačítkem myši, zvolte *Nový | Řetězcová hodnota* a zadejte odpovídající název a hodnotu.

Pokud se v tomto čase nestihne služba korektně ukončit, systém se zeptá, zda má program skutečně ukončit. To je ovšem otravné, proto se této hlášky také zbavte. V registrech jděte do HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop a založte nový klíč s názvem AutoEnd-Tasks. Jeho hodnotu nastavte na 1.

Zastavení indexace

Systémy: Windows XP

Windows XP neustále prohledává a indexují všechny jednotky v počítači, aby v případě hledání souborů mohl vyhledávací engine soubory zobrazit co nejdříve. To ovšem ukusuje značnou část ze systémových prostředků. Pokud vyhledávání nepoužíváte příliš často, je zbytečné mít tohoto žrouta výkonu zapnutého. Chcete-li funkci vypnout, otevřete Ovládací panely, Nástroje pro správu a spusťte Služby. Naleznete položku Index Service, zastavte ji a Typ spuštění nastavte na *Zakázáno*.

Vyklizení autostartu

Systémy: Windows XP, Vista

Spolu se systémem se spouští desítky dalších služeb. Chcete-li mít o nich přehled, je čas provést jejich audit. Ve Windows zvolte *Start | Spustit*, zadejte msconfig a klikněte na OK. Ve Vistě stačí příkaz zadat přímo do vyhledávacího pole. Přejděte na záložku Služby a zaškrtněte políčko *Skrýt všechny služby společnosti Microsoft* – tím si zajistíte, že nevyřadíte službu potřebnou ke korektnímu běhu systému. Všechny ostatní služby, které zde zůstanou zobrazeny, jsou už jen přídatkem a systém je vlastně ke svému běhu nepotřebuje. Samozřejmě nedoporučujeme vypínat třeba antivirový štít, ale existují procesy, které se rozhodně spouštět nemusejí – typicky od Nera, CyberLinku, a někdy není ani

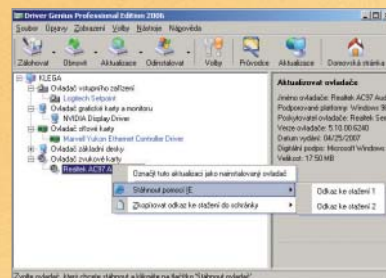
Vždy aktuální ovladače

Za chybami Windows stojí občas i hardwarové problémy: výrobce rychle pustí na trh nový výrobek, i když ví, že jeho vlastnosti ještě nejsou dokonalé. Takový produkt vložíte do počítače, nainstalujete ovladače a pak už se jen měsíce rozčilujete. Přitom řešení je tak snadné – stačí stáhnout aktuální ovladače. Problém: V systému máte desítky nejrůznějších ovladačů a prohledávat stránky výrobce, zda nevydal nový ovladač, rozhodně není příjemná kratochvíle.

Naštěstí vám na Chip DVD přinášíme plnou verzi programu Driver Genius Professional Edition 2006, který tuto otravnou činnost provede za vás. Výhoda: Nástroj umí ovladače i zazálohovat, samozřejmě zcela automaticky.

Postup: Nainstalujte a spusťte program. V levé části okna se zobrazí seznam nainstalovaných hardwarových komponent. Nejprve klikněte na velké tlačítko *Aktualizace*. Pár desítek sekund bude program detailně prozkoumávat hardware a poté zobrazí stromovou strukturu hardwaru, pro který existují novější ovladače. Vyberte libovolně zařízení, klikněte na něj pravým tlačítkem myši a zvolte *Stáhnout pomocí IE | Odkaz ke stažení 1*. Otevře se prohlížeč a dojde ke stažení ovladače.

Více informací o programu naleznete na **38**.

BEZ HLEDÁNÍ: Driver Genius najde ovladače k hardwarovým komponentám zcela automaticky.

třeba nahrávat rozšířené ovladače ke grafické kartě.

Dále pokračujte kliknutím na záložku *Po spuštění*. Zde je opět velký seznam programů, které se spouštějí spolu s Windows. Doporučujeme tedy znovu provést důkladný audit a odstranit všechny programy, které se spouštět nemusejí. Vždyť i XP umí nastartovat za 23 sekund!

Náš tip: Odstraňování programů je v obou případech velmi jednoduché – stačí odstranit zatržení před programem.

Ozdravné nástroje

Na Chip DVD jsme pro vás přichystali 10 výkonných nástrojů pro XP i Vistu, které vám ušetří nervy a uzdraví Windows. Představíme vám některé z nich.

XP Anti-Spy 3.96.5: Šikovný nástroj, který umožňuje vypínat funkce, které ve Windows nepoužíváte. Pomocí profilů lze navíc nastavit, jaké funkce a kdy mají být aktivní. Program ve Vistě funguje zatím s označením beta.

Systém: Windows XP
Info: www.xp-antispy.org

CCleaner 1.41: Výkonná utilita, která prohledá pevný disk, nalezne soubory, které by na disku být nemuly, a odstraní je. Zná všemožné typy dočasných souborů, které nepořádné aplikace vytvářejí, ale už je po sobě neuklidí.

Systémy: Windows XP, Vista
Info: www.ccleaner.com

Add/Remove Pro 2.10: Špatně odinstalovaný software? Příště raději použijte tento nástroj. Prohledává špatně odinstalované a osiřelé soubory, které již na disku nemají co dělat, a dokončí odinstalování – odstraní je.

Systém: Windows XP
Info: www.superwin.com

xpy 0.9.9: Malá utilita, která odstraňuje otravné nástroje, které nikdy nebudete potřebovat, a služby, které jen zbytečně zabírají místo v paměti – například Windows Messenger.

Systém: Windows XP
Info: <http://xpy.sourceforge.net>

PROFESIONÁLNÍ TIP: XP A VISTA NA JEDNOM POČÍTAČI – KOREKTNÍ DUAL BOOT

Windows XP a Vista na jednom počítači – to nedělá dobrotu. Windows XP totiž mažou soubory pro obnovu systému Visty. Jak funkci správně aktivovat, to vám prozradíme v našem profesionálním tipu. Vystačíte si s freewarem z Chip DVD.

Microsoft tvrdí, že Vista je všeobecně mnohem bezpečnější. Pokud ale na jednom počítači běží Vista i XP, neplatí to tak úplně. XP totiž ničí Vistě soubory pro obnovu systému, což bezpečné není. Ukážeme vám, jak správně tuto funkci používat.

UPOZORNĚNÍ: Postup je náročný, je určen jen pro zkušené uživatele.

PROBLÉM: Funkce pro obnovu systému funguje ve Vistě jinak než v XP – a o tom nemají XP žádné tušení. Pokud ve Vistě vytvoříte bod pro obnovu systému, uloží systém stínovou kopii k zabezpečeným souborům. K přístupu do této zabezpečené části používá Vista speciální ovladač diskové jednotky Volsnap.sys.

Windows XP načítají ovladač Volsnap.sys k mountování jednotek, které chtějí mít v systému. Tím ovšem XP přepíšou všechny body obnovy, které si Vista vytvořila, neboť oba ovladače Volsnap.sys používají k zápisu stejné místo.

ŘEŠENÍ: Při bootování XP stačí jednotky Visty schovat tak, aby je Windows XP vůbec neviděla. Tuto funkci standardně nabízí bootmanager – ten ve Vistě ovšem nikoliv.

Proto musíme sáhnout po jiném nástroji. Zkušeným linuxovým uživatelům můžeme doporučit kvalitní Grub. Ale i pro uživatele Windows máme k dispozici řešení – freeware EasyBCD, který naleznete na Chip DVD. Ten modifikuje bootmanager ve Vistě. Geniální je to, že se vyhnete jakýmkoliv zásahům do systému, nemusíte instalovat žádný nový bootmanager a nastavení lze odstranit kliknutím na jediné tlačítko. Jak to funguje:

► Ve Vistě nainstalujte a spusťte EasyBCD. Poté klikněte na *Add/Remove Entries*. Dále zvolte *NeoGrub* a klikněte na *Install NeoGrub*. V bootovacím menu Visty pak naleznete novou položku „NeoGrub Bootloader“. Nyní je čas definovat, co se má po zvolení této položky vlastně provést.

► Nejprve je třeba určit, na které jednotce je Vista nainstalována. Zvolte *Ovládací panely | Nástroje pro správu | Správa počítače*, naleznete položku *Správa disků* a zde se podívejte na rozložení partition. Pokud

jste nejprve nainstalovali XP a až poté Vistu, budou XP ležet na první partition a Vista na druhé.

► V tom případě klikněte v EasyBCD na *Configure*. V textovém editoru se otevře Menu.lst, do něj zadejte následující kód:

```
title Start XP - Vista skryta
hide (hd0,1)
rootnoverify (hd0,0)
chainloader +1
makeactive
```

```
title Start Visty
unhide (hd0,1)
rootnoverify (hd0,1)
chainloader +1
makeactive
```

► Když nyní spustíte počítač a v bootovacím menu Visty zvolíte *NeoGrub Bootloader*, zobrazí se položky, které jste vytvořili. Pokud zvolíte *Start XP - Vista skryta*, zavdou se XP, jednotky Visty nebudou přimountované. Chcete-li však nastartovat Vistu, zvolte *Start Visty*. Tato volba je nutná, aby se jednotky Visty opět zviditelnily (příkaz *unhide*).

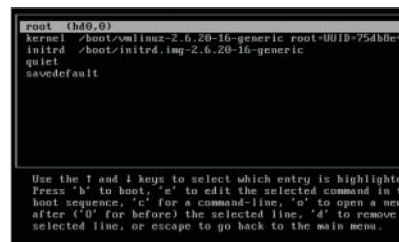
ŘEŠENÍ PROBLÉMU: NeoGrub je relativně nový produkt a na jeho vývoji se stále pracuje. Proto se mohou objevit následující chyby:

► V bootovacím menu zvolíte *NeroGrub*, ale nic se nestane. Pak doporučujeme EasyBCD nainstalovat také pod XP a provést identickou konfiguraci.

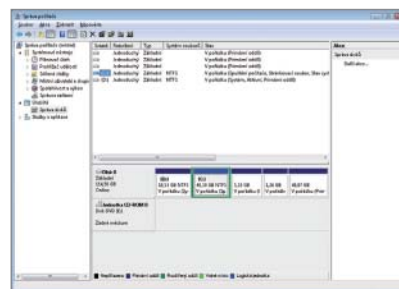
Jestliže NeoGrub kód automaticky nevykoná, bude nutné vejít do konzole a úpravu bootloaderu provést zde. Pro start XP zadejte za »grub« první odstavec našeho kódu. Řádku začínající příkazem *title* je možné vynechat, naproti tomu úplně nakonec zadejte příkaz *boot*.

► Při spuštění XP se může stát, že skryjete ještě jinou partition než tu z Visty. Příčina: Příkaz *hide* skrývá primární partition. Pokud máte například Vistu a datovou partition na jiném disku, skryjí se obě, neboť další jednotky jsou odkazovány z primární partition.

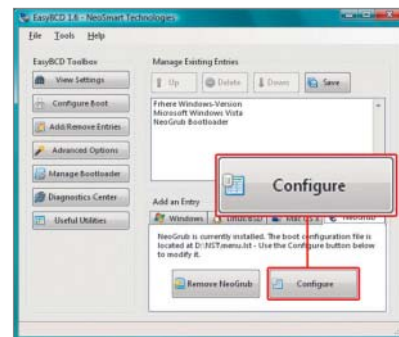
Markus Mandau ■

GRUB: Pokročilé rozhraní linuxového boot managera není pro běžného uživatele příliš přehledné.

STAVBA DISKU Zde se zobrazuje logické rozdělení jednotlivých harddisků.

NOVÝ BOOTMANAGER Nástroj EasyBCD integruje skvělý bootmanager NeoGrub do Visty. Po stisknutí tlačítka *Configure* je možné detailně nastavit vlastnosti.

Tři operační systémy

Vista, XP a třeba Kubuntu. I tři operační systémy je možné mít na jednom počítači. V tomto případě doporučujeme použít linuxový Grub, který si s více systémy lépe poradí, není to však podmínkou. V článku *Linux de luxe* přinášíme podrobný návod, jak nastavit boot manager Visty tak, aby zvládal spouštět tři operační systémy najednou.